

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov: I/ B. M., bytom P. 2/ M. M., bytom D. č. 6, 3/ Ing. Ľ. M., bytom Z., v dovolacom konaní všetci zastúpení Mgr. V.H. advokátkou v L., proti odporcom: I/ J. T., zastúpenému Slovenským pozemkovým fondom v Bratislave, Búdkova ul. č. 36, II/ E. Š., bytom Z., III/ O. S., bytom H. IV/ A. M., bytom D., V/ J. S., B., o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, vedenej na Okresnom súde vo Zvolene pod sp. zn. 9 C 41/2010, o dovolaní navrhovateľov proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. júna 2010, sp. zn. 16 Co 126/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie navrhovateľov proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. júna 2010, sp. zn. 16 Co 126/2010, vo vzťahu k odporcovi I/ o d m i e t a .

Vo vzťahu k odporcom II/, III/, IV/ a V/ uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. júna 2010, sp. zn. 16 Co 126/2010, ako aj uznesenia Okresného súdu vo Zvolene z 29. apríla 2010, č. k. 9 C 41/2010 – 37 (IČS: 6710203614) z r u š u j e a vec v r a c i a súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Účastníkom n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Banskej Bystrici (na odvolanie navrhovateľov) uznesením z 25. júna 2010, sp. zn. 16 Co 126/2010 potvrdil uznesenie Okresného súdu vo Zvolene z 29. apríla 2010, č. k. 9 C 41/2010 – 37, ktorým tento súd odmietol podanie navrhovateľov doručené súdu 11. marca 2010 v spojení s podaním zo 14. apríla 2010 z dôvodu nedostatku náležitostí návrhu na začatie konania, pre ktoré nebolo možné v konaní pokračovať (§ 43 ods. 2, § 79 O. s. p. a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podali dovolanie navrhovatelia, ktorí navrhli, aby dovolací súd rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako aj uznesenie Okresného súdu vo Zvolene zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie z dôvodu, že súd navrhovateľom odňal možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.). Poukázali na ustanovenia §§ 1, 2, 41, 49, 79, 43 ods. 2 O. s. p. a uviedli, že súd by v rámci svojich výziev o súčinnosť nemal sledovať cieľ smerujúci k odmietnutiu návrhu z akýchkoľvek formálnych dôvodov. Uznesenia súdov z hľadiska dôvodov odmietnutia boli nezrozumiteľné a nejasné (vrátane označenia procesne nespôsobilého účastníka), takže navrhovatelia vlastne nevedia, akým spôsobom by mali návrh upraviť. Zdôraznili že pri označení účastníkov konania vychádzali z hodnoverných údajov katastra (§ 70 zákona č. 70 ods. 1 ták. Č. 162/1995 Z. z.), pričom z odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia akoby vyplynulo, že „údaje uvedené na liste vlastníctva, že J. T. je neznámy vlastník, nie sú pravdivé, pretože odporca v I. rade v čase podania návrhu nežije a teda nemôže byť neznámym vlastníkom, hlavne keď navrhovatelia v žalobnom návrhu tvrdia, že je právnym predchodcom J. T., narodeného X., ktorý zomrel X.“. Vyslovili názor, že v konaní sa nedomáhajú určenia totožnosti svojho právneho predchodcu, ale naopak, žiadajú, aby súd vyslovil, že nehnuteľnosti vydržali do svojho vlastníctva, lebo pri vstupe do držby (a po celú vydržaciu lehotu) boli dobromyseľní. Zdôraznili, že zápisu do katastra nehnuteľností predchádzalo konanie vedené na Obvodnom pozemkovom úrade vo Zvolene, v ktorom sa zisťovalo, či vlastník môže byť považovaný za neznámeho vlastníka, ktorého zo zákona zastupuje Slovenský pozemkový fond. Trvali na tom, že v predmetnej veci nejde o taký nedostatok návrhu na začatie konania, ktorý by bránil

pokračovaní vo veci. Napokon zdôraznili, že Slovenský pozemkový fond má zo zákona právomoc konať pred súdom vo veciach neznámych vlastníkov, ak je toto vlastníctvo sporné, preto ho nemožno považovať za nespôsobilého účastníka konania.

Odporcovia sa v dovolacom konaní nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) najskôr preskúmal vec z hľadiska prípustnosti dovolania a zistil, že dovolanie v predmetnej veci je len čiastočne dôvodné.

Dovolanim možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). Je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v ustanovení § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. a proti rozsudku odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v ustanovení § 239 O. s. p..

*V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Pokiaľ dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd **zmenil** uznesenie súdu prvého stupňa (§ 239 ods. 1 písm. a/ O. s. p.), odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev [§ 109 ods. 1 písm. c)] na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/, prvá veta O. s. p.).*

*Dovolanie je prípustné tiež proti **potvrdzujúcemu uzneseniu** odvolacieho súdu, ak odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. b/ O. s. p., ďalej ak ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) a ak ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. c/ O. s. p.)*

Dovolanim napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení, keď odvolací súd nezmenil uznesenie súdu prvého stupňa,

ani nerozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev. Odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa a vo svojom uznesení nevyslovil, že je proti nemu dovolanie prípustné (pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu); nejde ani o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) a ani o jeho uznanie (neuznanie) alebo vyhlásenie za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Keďže v predmetnej veci nejde o žiadnu z možností prípustnosti dovolania vyplývajúcu z tohto zákonného ustanovenia, dovolanie podľa neho nie je prípustné. Bolo však povinnosťou dovolacieho súdu zaoberať sa podmienkami prípustnosti dovolania z hľadiska ustanovenia § 237 O. s. p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným). V takýchto prípadoch je totiž dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (t.j. tak proti rozsudku, ako aj proti uzneseniu). V rámci tohto prieskumu sa dovolací súd zaoberal aj vadou vytýkanou navrhovateľmi, t. j. že v súdnom konaní im bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.), Za takúto vadu treba považovať taký postup súdu, v dôsledku ktorého účastník konania nemôže uplatňovať tie procesného práva, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva na ochranu jeho práv a právom chránených záujmov.

Najvyšší súd dospel k záveru, že nesprávnym postupom súdu bola navrhovateľom odňatá možnosť konať pred súdom iba v súvislosti s odporcami II/, III/, IV/ a V/, lebo (ako vyplýva z obsahu spisu) navrhovatelia vo vzťahu k nim odstránili súdom vytýkané nedostatky podaním z 9. 4. 2010. V súvislosti so spomínanými účastníkmi konania teda s výnimkou voči odporcovi I. neboli splnené podmienky pre odmietnutie podania navrhovateľov v zmysle vyššie citovaných ustanovení a podanie navrhovateľov (doručené súdu 11. 3. 2010), bolo nesprávne celé odmietnuté. Tento postup vždy zakladá prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p.

a zároveň je aj dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušiť, lebo rozhodnutie vydané v konaní postihnutom touto procesnou vadou nemôže byť považované za správne.

Keďže nedostatok návrhu na začatie konania, spočívajúci v neoznačení účastníka konania, bol daný len vo vzťahu k odporcovi I/, nebolo možné automaticky odmietnuť podanie podľa § 43 ods. 2 O.s.p. v celom rozsahu, teda odmietnuť ho i vo vzťahu k žalovaným, ktorí sú označení dostatočne. (To platí i v prípade, že by boli nerozlučnými spoločníkmi).

Pokiaľ teda súdy nižšieho stupňa odmietli podanie navrhovateľov, kde nedostatok návrhu na začatie konania spočívali v nedostatočnom označení len jedného účastníka konania na strane odporcu, vo vzťahu k odporcom II/ až V/ rozhodli nesprávne a navrhovateľom tým odňali možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O.s.p..

So zreteľom na to Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolaním napadnuté potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu vo vzťahu k odporcom II/ až V/ zrušil (§ 243b ods. 1 O. s. p.); pre rovnakú vadu zrušil tiež uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým bolo podanie navrhovateľov (doručené súdu z 11.3.2010) odmietnuté (§ 243b ods. 3 O. s. p.).

Na druhej strane, v súvislosti, resp. vo vzťahu k odporcovi I/ je situácia iná; treba súhlasiť s konštatovaním súdov v tom, , podanie navrhovateľov nespĺňa náležitosti návrhu na začatie konania z dôvodu, že odporca I/ je označený len menom a priezviskom, v zastúpení Slovenského pozemkového fondu. Účastník (hoci len) neznámeho pobytu musí byť v žalobe označený údajom umožňujúcim jeho identifikáciu a nezameniteľnosť s inou osobou

Pokiaľ účastník je označený len menom a priezviskom, bez označenia jeho bydliska resp. ďalšieho nezameniteľného fakultatívneho znaku napr. dátumu narodenia v konečnom dôsledku by tento nedostatok mohol viesť k nevykonateľnosti rozsudku, ktorým by súd rozhodol o právach a povinnostiach takéhoto účastníka.

Aj z konštantnej judikatúry Najvyššieho súdu SR (ale napr. aj NS ČS z 23. 3. 2006, sp. zn. 2 Cdo 550/2006) vyplýva, že účastník neznámeho pobytu musí byť v žalobe označený údajom umožňujúcim jeho identifikáciu a jeho nezameniteľnosť s inou osobou Navrhovateľa však tento nedostatok návrhu v predmetnej veci neodstránili napriek výzve súdu a po náležitom poučení ako treba nedostatok odstrániť.

Námietka navrhovateľov, že ide o neznámeho vlastníka a pri označení účastníka vychádzali z hodnoverných údajov zapísaných v katastri nehnuteľností, nie je dôvodná. V značnej miere opomína, ustanovenie § 101 ods. 1 O. s. p., kde sa uvádza, že účastníci konania majú povinnosť prispieť k čo najrýchlejšiemu rozhodnutiu veci. Z literatúry zase vyplýva, že účastníci súd môžu požiadať o súčinnosť pri zisťovaní bydliska účastníka, ak sa im samotným uvedené nepodarí napriek využitiu všetkých im dostupných prostriedkov (Krajčo, J. a spol.: Občiansky súdny poriadok, EUROUNION, I. diel, r. 2010, str. 304). Nakoľko ale odporca 1/ nebol v žalobe dostatočne identifikovaný, napr. dátumom narodenia, súd by nemohol ani len z vlastnej iniciatívy zisťovať jeho bydlisko.

Dovolací súd dospel k záveru, že navrhovateľa mali a mohli pátrať po ďalšom identifikačnom znaku odporcu 1/ ako je len jeho meno a priezvisko, ktoré si zistili z katastra nehnuteľností. Navyše, samy uvádzajú, že sa im podarilo zistiť, že odporca 1/ je právnym predchodcom J. T. nar. X. a tiež im muselo byť zjavné (ako správne konštatoval odvolací súd), že odporca 1/ už nežije. To znamená, že sa bude treba zamerať na zisťovanie nástupníctva po menovanej osobe.

Keďže dovolanie v predmetnej veci vo vzťahu k odporcovi 1/ nie je prípustné v zmysle ustanovenia 239 O. s. p. a dovolací súd v súvislosti s týmto účastníkom konania nezistil žiadnu podmienku jeho prípustnosti ani podľa ustanovenia § 237 O. s. p., dovolanie bolo treba (v súvislosti s týmto účastníkom konania) odmietnuť (§ 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

Dovolací súd v dovolacom konaní nepriznal účastníkom náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní jej žiadne trovy nevznikli

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 31. januára 2011

JUDr. Daniela Š v e c o v á , v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť:

Marta Hrčková